REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nax. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 73 Brașov, Luni-Marți 1 (14) Aprilie 1908.

Omagiul principilor Germaniei.

Peste puține zile vechia capitală austriacă, Viena, va vedea un spectacol, ca și care nu s'a mai pomenit în acest oraș străvechiu împărătesc, de când cu congresul cel mare al capetelor încoronate dela 1815, pe când Napoleon cel mare fusese învins de oștirile aliate.

Impăratul Wilhelm al Germaniei are de cuget a se pune în fruntea principilor germani, membrii ai statelor federale germane, spre a face o vizită împăratului Francisc Iosif I, ca să'l felicite la jubileul său.

Nu mai încape îndoială că, dacă e vorba de a se desfășura strălucire, înfățișând puterea și mărirea împărătească și regească, împăratul Wilhelm este ne mai întrecut până acum. El, care și-a luat ca deviză: *Regis voluntas suprema lex*, a dovedit cu prisos, că știe să se folosească de ori ce ocaziune spre a face să strălucé și prin pompa esterioară vaza și puterea sceptrului său de împărat al statelor federate germane și de rege al Prusiei. Aceasta trăsătură mare cesariană nu i-o poate nega nimenea, și nici odată de când se scrie istorie n'au fost mijloace mai bogate ca în ziua de azi pentru a da cesarismului măreția pompei. Dacă adaugem la aceasta și conștiința bazată pe puterea reală, de care dispun statele supuse sceptrului, ce a fost predat de căpeteniile lor bunicului său, împăratului Wilhelm, în 1871 la Versailles, atunci trebue să mărturisim, că parada, ce se va desfășura în Viena, când va sosi convoiul princiar al Germaniei, va impune în mod deosebit și lumei de astăzi, care este deja așa de mult frământată de idei republicane și revoluționare.

Se zice, că Wilhelm II vrea prin acest omagiu adus bătrânului împărat habsburgic să documenteze deosebita recunoștință a Germanilor pentru credința, cu care Franaisc Iosif I ține acum de aproape 30 de ani la alianța cu ei, — Francisc Iosif, care, când s'a suit pe tron a stat el însuși în fruntea federațiunei germane de pe atunci din care se absentase numai aliatul său prusian de mai apoi. Părerile sunt diferite în ce privește întrebarea dacă monarchia noastră ori Prusia cu Germania a profitat mai mult prin alianța ce a încheiat'o cancelarul Bismark cu împăratul și cu Andrassy. Oricum s'ar aprecia însă valoarea acestei alianțe pentru monarchia noastră, fapt este și rămâne, că suveranul nostru a păstrat'o cu credință și prin aceasta a adus un serviciu nespus de mare cauzei Germanilor și a făcut cu putință Germaniei să stea mai departe cu pușca la picior, pază în centrul Europei spre două fronturi, unul spre meazăzi și altul spre miazănoapte; a făcut cu putință printr'aceasta ca să fie susținută mijlocit atâta timp și pacea europeană.

Ori cât de frumoasă, duioasă și măreață va fi scena, care va înfățișa salutarea omagială adusă de principii germani bătrânului domnitor, odrasla a celei mai vechi dinastii germane, în ziua de azi nu se cheltuește atâta pompă și strălucire, fără de a urmări totdeodată și o țintă reală politică actuală. Aceasta țintă este a se căuta în însăși înfățișare demonstrativă a marei puteri, ce o esercită azi alianța dinastiilor germane în Europa centrală. Puterea este de lipsă a se arăta și documenta poate și față cu alte state vecine, cu cari principii germani aliați susțin pentru moment legături de bună pretinie și de alianță chiar.

Are prin urmare pentru ce să'i mulțumească Wilhelm al II-lea cu principii săi Domnitorului din palatul de la Schönbrun, și se naște numai încă întrebarea, dacă pentru constelația prezentă generală politică din Europa vizita princiară din cestiune are sau nu o însemnătate, ce trece peste limitele trase de momentul sărbătoresc ocazional. Noi credem că da.

Suflă un vânt în Europa, care ne face să ne gândim că într'un moment dat și neașteptat, ceeace s'a făcut și se face cu atâta grabă și atâta jertfă, adusă în detrimentul bunăstării popoarelor pentru pregătirile generale de războiu, poate odată să se pună în mișcare aproape automatic, ca să se împlinească ursita păcatelor îngrămădite de poftele nesățioase de putere.

Inarmările merg înainte cu o vivacitate și cu un avânt ne mai văzut, și ceeace se observă în iuțala aceasta vertiginoasă, nu este decât reflexul îngrijitor, ce-l aruncă străuințele estraordinare, ce se fac pe la granițele statelor mari de jur împrejur. De ce se îngrădesc așa de mult, mai ales unele, ca Italia, cari fac parte chiar din alianța cu dinastiile germane?

La jubileul „Gazetei".

Valhid, (lângă Elisabetopole) 6 Aprilie 1908.—Când văd că din fiecare colț al pământului, unde numai vibrează un suflet de Român grăbesc a lua parte la jubileul „Gazetei", a căreia Director și Editor ești de 30 de ani, cred a fi o lașitate din partea mea, când ași lipsi din șirul celor ce iubilează, cu atâta mai vârtos, că la anul 1850 ca student în Brașov, fiind gratuit încuartirat la nemuritorul Iacob Mureșian — Te aflai un băiețel mândru frumușel, cam de trei ani.

Acum dar când bunul Dumnezeu, Te a dăruit națiunei, ca un luceafăr luminos și națiunea întreagă Te adorează, Te rog primește și din iubirea ce'Ți păstrez cele mai sincere salutări — dar și ceva mai mult: nu voiu înceta a ruga pe bunul Dumnezeu, că primo loco să-Ți dăruiască sănătate, să-Ți înoiască anii și puterile ca ale Vulturului, ca apoi deplin restaurat să mai poți munci pe cariera cea grea și periculoasă întru mulți și feriсiți ani!

Teodor V. Borza.

Kőszeg, 29 Martie v. (11 Aprilie) — Felicitându-Vă cu căldură la jubileul de 70 de ani, vă rog a primi și din parte-mi pentru fondul jubilar al „Gazetei" suma *de 5 coroane.*

I. Bogdan.

Gurghiu, 16 (20) Martie. — Salutăm cu bucurie apariția de 70 de ani a scumpei noastre „Gazete" și dorim ca, precum în trecut, așa și în viitor să prospereze, lumineze, ca un far luminos și pururea nestâns, apărând cu bărbăție cauza neamului nostru. Eviva! La mulți ani!

Nicolau, Petru și Gavrila Cioban,
preoți români.

Persecuții contra școalelor române confesionale. Ziarele din Budapesta primesc din Sighișoara știrea că în urma unui raport al inspectorului școlar, *92 de școli românești au primit avertismente* și în acelaș timp consistorul greco-oriental din Sibiiu a fost înștiințat ca de aci înainte să nu mai fie primiți ca învățători în aceste școli persoane, cari nu posed cualificația suficientă.

Bar. Aehrenthal în Budapesta. Ministrul de externe bar. Aehrenthal a conferit Sâmbătă timp de două ceasuri cu primul ministru Wekerle asupra politicei externe. Banul Croației Paul Rauch, care a sosit Sâmbătă dimineața la Budapesta, a fost învitat să asiste și el la această conferință. De aici se deduce, că obiectul conferinței a fost între altele și agitațiile cu caracter exclusiv antiaustriac din Bosnia și Croația. E probabil deci că în urma consfătuirilor dintre cei trei bărbați de stat, s'a hotărât luarea de măsuri în vederea înfrânării acestor agitațiuni.

Baronul Aehrenthal a conferit după amiazi cu ministrul de interne contele Andrassy și cu ministrul de comerciu Kossuth. Seara a avut loc un prânz în onoarea ministrului de externe.

La acest prânz a luat parte, afară de miniștri și marchizul Pallavicini, ambasadorul austro-ungar la Constantinopol, care a sosit aci, precum și contele Forgach miministrul plenipotențiar austro-ungar la Belgrad.

O audiență a contelui Zichy la Maj. Sa Monarchul. Din Budapesta se anunță: că

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Iubirea binelui, adevărului și frumosului

ca știință despre spirit.

Conferință ținută cu prilegiul șezătoarei literare-artistice a tinerimei române din Cluj, la 5 Aprilie n. 1908.

de Dr. Cassiu Maniu.

Religiunea este iubirea Dumnezeului celui adevărat. Moralitatea este iubirea preceptelor Dumnezeiești și împlinirea lor. Știința este iubirea adevărului și prin aceasta temelia atât a religiunii cât și a moralității. Există afară de aceasta întreită funcțiune etică a spiritului una a patra ce nu a fost observată de către generațiunile trecute la eternitate în continue războiri politice, religioase și materiale: știința iscodirei binelui, adevărului și frumosului.

Toată originalitatea, tot geniul se manifestă prin iscodirea lucrurilor noauă. De aici trebuie să conchidem că funcțiunea adevărată autentică a spiritului este crearea. In evoluțiunea spiritului omenesc am ajuns, ca veacul al XX-lea să'și formeze din știința iscodirei binelui, adevărului și frumosului o preocupațiune de căpetenie chiar fiindcă trecutul de opt mii de ani ai omenimei nu ne-a hărăzit absolut nimic nici ca instituțiune specială, nici ca idee în privința acestui sublim cult ce după religiune ar trebui să fie principalul motiv sufletesc pentru individ.

Singur Socrate prin întemeiarea școalei sale filozofice numite eupraxistă — a faptei bune — poate fi amintit ca prevestitor al celui mai important ram al culturei: interesarea de sublimul binelui, adevărului și frumosului Dar nici el nu a simțit încă existența legei evoluțiunei, spiritului, și scânteia cerească, ce l'a luminat pre el, nu a fost înțeleasă până în zilele noastre, când știința naturală a luat un avânt fără margini.

Iub'rea se naște din un interes sublim, ori pe care 'l ținem de sublim. Iubirea științei se naște din admirațiunea binelui, frumosului și adevărului. Din iubire s'a născut în spiritul omenesc forma activității omenești îndreptate spre realizarea binelui, frumosului și adevărului. Orice activitate însă, ca să fie sistematică, neîmpedecată și roditoare, trebuie să fie conștientă, tot așa și cultul binelui, frumosului și adevărului. Simțul trebuitor pentru aceasta parte a conștiinței pretinde, așa dară, ca spiritul să fie preocupat de acelea impresiuni ce produc în om deliciul frumosului, cunoașterea adevărului și devotamentul necondiționat al împlinirei binelui. Despre existența acestor simțuri la individ ne conving faptele sale și zicem, că are o înaltă conștiință a datorințelor sale, care le împlinește cu o putere oareșcare de creator adecă în mod ideal. Prin răspândirea științei iscodirei binelui, frumosului și adevărului vom obținea savanți ideali, judecători ideali, profesori de toată categoria ideali. Ei vor reprezenta cea mai nobilă parte a omului: viața lui spirituală manifestată prin puterea creatoare a geniului lor înainte pregătit.

Aceasta înainte pregătire a geniului iscoditor este cheia puterii creatoare. In aceasta parte a evoluțiunii geniului trebue ca disciplina morală și cea spirituală să-și formeze rădăcini adânci cu atât mai adânci, cu cât e mai mare geniul, cărui dă înflorirea sa creatoare.

Aceasta înainte pregătire formează acele mari Eu-ri, cari pot să dea dela sine din sufletul lor original. Iar ce însemnează aceasta în viața individului putem exprima în cuvintele: *tot ce e bine, frumos și adevărat prin raportul său organic cu omenimea devine valoros.* Așadar știința ne învață că dintr'un individ în ce mod se cultivă, se afirmă și se manifestă puterea creatoare. Cu cât este Eu-l său mai puternic spiritualmente și moralmente, cu atât va putea da mai mult și mai desăvârșit.

Aceasta înainte pregătire se găsește dela natură în rasele nobile omenești. De aici urmează, că acelea rase de oameni sunt bune, harnice, productive și folositoare, cu un cuvânt rase nobile. Aceasta înainte pregătire naturală a dat omenimei rasa romană ce se distinge prin inimă înaltă, generoasă, cu dispozitii geniale. Aceasta înainte pregătire se poate numi *școala romană* în istoria spiritului. Observăm și la alte rase înainte pregătire naturală, dar nici când nu s'a înălțat la puterea practică creatoare romană. Și dacă vom face o revistă obiectivă asupra tuturor raselor, vom putea constata lipsa acestei înainte pregătiri, lipsa trăsăturilor de rasă sublime. E destul a face o comparare cu rasele, cu cari am avut contact, ca să vedem că nu vor produce caractere romane de forță etică creatoare a unui Fabritius, Regulus, Scipio Africanus Maior, Brutus, Marc Aurel, pe care Renan 'l proclamă de cea mai sublimă personalitate în istorie.

Aceasta înainte pregătire este o adevărată știință și acelea popoare, cari s'au interesat până aici de valoarea cea adevărată a vieței, ne sunt exemple vii cât de folositoare este aceasta știință pentru a da conzistență și fond vieții mari a națiu-

produce mare sensaţie în cercurile politice, că contele Ioan Zichy a fost primit Vineri într'o lungă audienţă de către Maj. Sa Monarchul la Schoenbrunn. Zichy e una din personalităţile cele mai binevăzute şi cele mai influente din camera ungară. El fusese odinioară şeful partidului clerical, pe care l'a părăsit din cauza obstrucţiei făcută de acest partid contra proiectului de revizuire a regulamentului camerei propus sub ministerul Tisza. De atunci contele Zichy face parte din partidul constituţional. Audienţa contelui face senzaţie cu atât mai mult cu cât se ştie, că el e unul din cei mai intimi prieteni ai archiducelui moştenitor Francisc Ferdinand. Dintre oamenii politici unguri nu este nimeni în contact atât de apropiat cu archiducele moştenitor ca contele Zichy. Din această cauză primirea lui de către Maj. Sa într'o lungă audienţă, e pusă în legătură cu chestiuni de ordin politic. Cum însă, contele nu face acum o politică activă şi nu are partizani în cameră, cercurile competente se îndoesc că el ar putea fi însărcinat cu vre-o misiune importantă în legătură cu politica internă.

Privitor la aceasta audienţă se mai anunţă, că acum câtva timp archiducele moştenitor rugase pe contele Zichy să-şi dea avizul său asupra chestiilor militare la ordinea zilei. Contele Zichy a urmat invitaţiunei archiducelui Francisc Ferdinand şi i-a trimis un memorandum asupra acestei cestiuni. Archiducele moştenitor a înaintat memorandul Maj. Sale, recomandându-i în acelaş timp de-a primi în audienţă pe contele Zichy spre a-i cere lămuriri verbale asupra chestiilor tratate în memorand, ceeace Maj. Sa s'a grăbit să facă, invitând pe contele Zichy la Schönbrunn.

Faţă cu acest zvon contele Zichy a declarat eri unui ziarist, că audienţa sa la Maj. Sa n'a avut de obiect decât chestiuni de ordin privat.

Situaţia în Croaţia. Dep. Francisc Supillo, interviewat de mai mulţi ziarişti, a declarat, că situaţia politică nu s'a îmbunătăţit pentru moment. In sânul coaliţiunei sârbo croate domneşte cea mai deplină armonie şi lupta contra guvernului va fi dusă cu aprobarea cu întregului partid.

Banul Croaţiei acuzat de calomnie. Partidul Sârbilor independenţi din dietă a adresat o scrisoare deschisă semnată de toţi deputaţii partidului către banul Croaţiei, baronul Rauch, invitându-l a proba ceea ce pressa oficială şi semioficială afirmă şi anume că partidul Sârbilor independenţi pregăteşte, sub influenţe venite din străinătate, răsturnări antidinastice periculoase pentru stat. Scrisoarea invită pe Ban să convoace dieta pentru a hotărâ darea în judecată a deputaţilor culpabili. Dacă Banul nu va face astfel, va fi evident dovedit, că Banul nu poate proba atari afirmaţiuni şi că în consecinţă a calomniat partidul sârbilor independenţi.

Rechemarea nunţiului din Viena. In cercurile parlamentare vieneze se afirmă că nunţiul papal ar fi avut o lungă conferinţă cu baronul de Aehrenthal privitor la afacerea Wahrmund. Aceleaşi cercuri cred, că nunţiul va fi în curând rechemat. Această rechemare va avea loc imediat după ce nunţiul va fi numit cardinal.

Din Austria.

O propunere pentru soluţiune.

Deputatul din camera austriacă Dr. Eugen Levickji şi soţi a prezentat o moţiune urgentă relativă la soluţiunea cestiunei de limbă în statul întreg printr'o lege imperială. Propunerea are următorul cuprins: Guvernul se invită să prezenteze cât mai curând şi cel mult la toamnă un proiect de lege camerei, prin care să fie regulate raporturile de limbă în toate ţările şi regatele Austriei.

Regularea să se facă după următoarele principii.

1) Intreg teritoriul statului se împarte în *teritorii de limbă naţionale unitare* pe temeiul *situaţiei etnografice a poporaţiunei.* 2) In legătură cu aceasta este a se schimba în mod corăspunzător actuala împărţire a cercurilor politice şi judecătoreşti. 3) Ca limbă de serviciu în comunicaţia interioară a Comunităţilor este a se folosi limba teritoriului limbistic, pentru toate autorităţile administrative şi judecătoreşti. In comunicaţiunea exterioară cu părţile este de a se admite folosirea tuturor limbelor usuale ale teritoriilor limbistice înaintea autorităţilor şi sunt a se trata pe picior egal. Ca limbă usuală în în ţară e a se considera acea limbă dintr'un cerc, care o folosesc mai mult decât 15% a poporaţiei.

4) Capitalele acelor provincii, cari cuprind mai multe teritorii de limbă sunt considerate ca fiind de limbă mixtă şi folosirea oficială a limbei in aceste oraşe este a se supune unei deosebite regulări. Punctul 5) spune că legea se estinde asupra autorităţilor de prima şi de a doua instanţă. Punctul 6) prevede eventualitatea unei înţelegeri între părţile interesate şi le obligă să ţină samă de punctele de mai sus. Punct 7) stabileşte pentru executarea legei terminul maximal de 10 ani.

Vizita Impăratului şi a principilor federali germani la Viena. Din Viena ne vine ştirea oficială, că un număr mai mare de principi germani confederaţi vor sosi în frunte cu *împăratul german* la Schönbrunn şi Viena în 7 Mai st. n. spre a felicita pe Majestatea Sa împăratul cu ocasiunea jubileului său de 60 de ani de domnie. Ministerul de esterne a încunoştiinţat despre aceasta pe al doilea mareşal de curte principele Montenuovo.

Dintre capii celor 25 de state, cari fac parte din confederaţia imperiului german, vor veni la Viena 14—16 principi. Deodată cu aceştia vor veni şi deputaţiuni din cetăţile libere Lübeck. Bremen şi Hamburg să felicite pe împăratul jubilant. Primarul din Hamburg Dr. Burchard va presenta şi el omagiile sale împăratului austriac.

După dispoziţiunile făcute împăratul Germaniei dimpreună cu împărăteasa vor fi întâmpinaţi din partea clironomului austro-ungar archiducele Francisc Ferdinand la staţiunea Penzing. Părechea imperială germană va descăleca în castelul din Schönbrunn — unde va fi primită de împăratul.

Principii germani vor fi asemenea primiţi cu ceremonialul obicinuit şi găzduiţi în burgul imperial.

Din o notiţă reţinem, că regii Bavariei, Würtenburgului şi Saxoniei împreună cu mulţi alţi principi ereditari confederaţi sunt între cei ce vor veni la Viena la data indicată.

Prigonirile dela Caransebeş.

De câteva zile ziarele ungureşti colportează faimele cele mai stranie despre un „scandal“ ce s'ar fi petrecut la Caransebeş în institutele episcopiei române gr. or. de acolo. Nu se sfiesc să lăţească chiar ştirile cele mai murdare, printre cari vor să justifice volnicia amestecului ministrului de culte în afacerile interioare ale bisericei române şi călcarea autonomiei ei din partea lui şi a organelor.

Ministrul a trimes în urma unor denunţări la Caransebeş un comisar însărcinat din parte-i cu cercetarea la aceste institute. Raportul comisarului se vede că a fost cât se poate de nefavorabil, căci ministrul a ordonat pe baza lui ca profesorii dela institutul pedagogic şi dela teologie Iosif Bălan şi Dr. Petru Barbu să fie demisionaţi. Asemenea şi învăţătorul Petru Buzera să nu mai fie tolerat la şcoala de aplicaţie Directorul internatului teologic Dr. George Dragomir să fie destituit din postul său; în fine referenţii consistoriali Dr. Traian Bădescu şi Dr. Cioloca să nu mai fie nici ei suferiţi în posturile lor.

Ne mai pomenită este aceasta violentă ingerinţă a guvernului cu totala delăturare şi desconziderare a autorităţii superioare bisericeşti, singură în drept, după lege a lua astfel de măsuri şi a pronunţa astfel de judecăţi faţă de profesori şi funcţionarii bisericeşti.

Văzând aceasta prigonire cu totul în afară de orice legalitate, ne-am ţinut rezervaţi şi am aşteptat deslușiri din izvor demn de încredere.

Faptul prigonirei s'a adeverit, dar motivele lui sunt departe de a fi cele lăţite şi colportate prin foile ungureşti. O corespondenţă ce o primim din izvor demn de toată credinţa ne asigură că *adevăratele motive ale prigonirei* bărbaţilor amitiţi sunt cu totul altele şi că aici iese din sac ghiara lui Burdia. Vom reveni la această corespondenţă mai amănunţit

---

Criza politică din Serbia. Vineri seara partidul guvernamental a respins propunerea regelui de a forma un cabinet de coaliţiune între cele două partide radicale. Sâmbătă dimineaţa regele a primit în audienţă pe d-l Pasici şi pe d-l Stoianovici, şeful partidului tânăr radical. D-l Stoianovici a insistat asupra necesităţei disolvărei Skupştinei, care este inevitabilă spunând, că ar trebui ca nouele alegeri să fie prezidate de un guvern, care să garanteze libertatea lor. La amiazi a avut loc un consiliu de miniştri, la care a asistat şi preşedintele Skupştinei şi comitetul central al partidului guvernamental.

O ştire mai nouă anunţă, că regele a primit dimisiunea cabinetului Pasici însărcinând din nou pe Pasici cu formarea ministeriului. In noul cabinet vor intra miniştri actuali afară de ministrul de interne Petrovici, de războiu Putnik şi de lucrări publice Ivanovici. Comandantul diviziunii de Dunăre, generalul Stefanovici va lua răsboiul, portofoliul internelor a fost oferit consilierului de stat Milosliovici.

Impărţirea averilor bisericeşti din Franţa. Camera franceză a adoptat legea pentru împărţirea averilor bisericeşti păstrând neschimbat textul propus de senat. Legea a fost votată cu 364 voturi contra 129. Camera a adoptat apoi legea amnostierei iarăşi păstrând textul votat de senat, cu unanimitate. Camera a luat apoi vacanţă până la 19 Mai.

Din camera română. In şedinţa de Sâmbătă a camerei române s'a început desbaterea budgetului statului. S'au votat fără discuţie budgetele ministerelor de esterne, lucrări publice şi justiţie. Luându-se în discuţie budgetul ministerului de răsboiu d-l *Stoicescu* a întrebat pe ministrul de răsboiu ce înlesniri a acordat veteranilor, cari şi-au expus viaţa pe câmpiile Bulgariei. Ministrul *Averescu* a răspuns că s'a gândit la veterani şi în înţelegere cu d-l ministru al lucrărilor publice a obţinut o reducere de 50 la sută pe căile ferate pentru ei. Le vom mai da dreptul de a purta uniforme. In ce priveşte partea financiară aşi fi fericit dacă mijloacele statului ar permite să li-se înbunătăţească pensiile — a zis ministrul. D-l Em. *Costinescu*: Când vom modifica legea pensiilor, ne vom gândi şi la îmbunătăţirea stărei veteranilor.

Budgetul ministerului de războiŭ s'a votat apoi. După o scurtă discuţie s'a votat şi budgetul ministeriului de instrucţie.

Discuţia asupra legei trusturilor.

Săptămâna trecută s'a votat, precum am anunţat, în camera română legea trusturilor. Incepem în numărul de astăzi cu publicarea unor extrase din discursurile cele mai remarcabile, cari s'au rostit în decursul acestei discuţiuni şi cari au avut drept urmare unele modificări esenţiale ale proiectului prezentat. Astfel s'a primit modificarea, ca să se prevadă în lege, că se pot lua în arendă mai multe moşii, nu două cum se fixase în proiect, dar în marginea unei estinderi de cel mult 4000 hectare, iar contractele existente să fie respectate până la anul 1912

Dăm pentru astăzi în extras discursul d-lui Take *Ionescu*, şeful partidului conservator-democrat.

Legea contra trusturilor, a zis d. Take Ionescu, nu putea avea decât o ţintă: aceia de a pune frâu exploatărei ţărănimei de către arendaşi. In acest scop s'au votat însă atâtea legi — să mai fie oare nevoe şi de aceasta contra trusturilor? A fost un moment când într'adevăr se credea că tot răul ţărănimei vine dela aşa zisele trusturi şi atunci s'a impus aplicarea imediată a legei contra lor, dar azi se mai poate susţine, că această primejdie a existat sau există în proporţiile ce i s'au dat?

O lege nu se poate face numai în vederea unor fantazii. Ea trebue să aibă un temei real, care să o motiveze. Ce temei real are această lege care, pentru o primejdie, chiar după afirmaţiunea autorilor ei, cu caracter local, loveşte într'o categorie utilă de cetăţeni din tot restul ţărei. *Căci legea aceasta loveşte într'un număr nespus mai mare de români, decât în străini sau evrei.* D-l Take Ionescu a făcut chiar o anchetă în această privinţă şi a putut alcătui o listă de o sută de arendaşii încetăţeniţi, cari vor fi greu loviţi de legea contra trusturilor.

D-l Take Ionescu nu poate găsi legei alt temei, decât dorinţa de a desfiinţa pe arendaşii străini, în special pe cei evrei. Ei bine, admiţând, că această tendinţă ar fi bună, legea o va aduce la îndeplinire? Evident că nu, căci ea nu desfiinţează pe arendaşul străin şi evreu, ci din potrivă, îi înmulţeşte, în locul unuia mare şi puternic, pune mai mulţi. Or, dacă aceşti arendaşi străini sunt acea primejdie naţională, de care se tot vorbeşte, ce logică e aceea care în loc de a-i desfiinţa, înmulţeşte instrumentul acesta de conrupere a curăţeniei etnice a poporului român?

Nu pentru motive de lealitate, ci pentru motive de eficacitate, pentruca să'şi poată atinge scopul, — trebuia legea formulată în mod clar, trebuia spus că străini

---

nilor, raselor, individului şi prin urmare cât contribue la vrednicia lor. Marea vrednicie a rasei arice chiar din puterea ei de a crea binele, frumosul şi adevărul s'a dezvoltat. Din aceasta rasă s'au născut oamenii conştienţi ai binelui, adevărului şi frumosului, prin cari conduce şi azi destinul omenimei. Prin urmare întemeind ştiinţa iscodirei binelui, frumosului şi adevărului vom răspândi cunoaşterea metoadelor prin cari acea importantă parte a conştiinţei universale se deşteaptă, să întăreşte şi astfel produce o omenime tot mai bună, tot mai nobilă şi tot mai desăvârşiră.

Tot ce este necesar spre prosperarea morală, intelectuală şi estetică zicem, că e datorinţa de conştiinţă a duce în deplinire, dar să nu uităm că aceasta numai prin creaţiune din noi se poate. Noi din noi trebue să creăm şi să ne creăm. Aşadară ştiinţa iscodirei binelui, frumosului şi adevărului are două părţi elementare. Să ne creăm mai întâiu pe noi înşine, iar după aceea să creăm din noi înşine binele, frumosul şi adevărul. Este evident, că având numai conştiinţa puterii creatoare a spiritului, putem avea ideea ecvivalentă spiritului. *Find dar conştii despre aceasta însuşire esenţială a spiritului ne vom crea de creatori prin cultura spiritului în energie, în libertate şi în activitate.* După ce avem astfel un factor creator în noi, nu vom lăsa să-şi întrebuinţeze forţele în activitate neorganică sau distrugătoare ci în activitate corăspunzătoare organizmului, care însuşi este determinat prin energia psihică.

Dacă energia psihică se manifestă ca organism, prin urmare şi activitatea spiritului trebue să corăspunză acelui organizator necunoscut, dar a cărui existenţă se constatează tot mai mult. Aşa dară vom cultiva pe baza ştienţifică binele, frumosul şi adevărul, dacă vom întroduce în activitatea noastră de ori ce fel principiul spiritual organizatoric. Prin ideia ce le organizează ne storc admiraţiunea creaţiunile pictorilor, sculptorilor, poeţilor, compozitorilor mari. Prin ideile organizatoare ne sunt *de folos* gânditorii şi politicii. Prin idea organizatorică ne impune viaţa unui individ, ce a trăit consecvent în cultul unei idei sau unei simţiri nobile. Aceasta e întâia lege a ştiinţei iscodirei binelui, frumosului şi adevărului. Dar organizarea presupune un centru, un sâmbure vital ce are destulă forţă a crea din sine o putere de concentrare tainică, o legătură între membrele resfirate ale acestui arbore intern. Precum o concentrare misterioasă se petrece în ori ce organism de la cea mai simplă celulă până la cele mai mari organizme morale, cum sunt naţiunile şi biserica creştinească, tot aşa nu există geniu creator puternic, dacă nu e tot odată puternic concentrat. Cu cât să ştie concentra mai bine spiritul, cu atât mai capabil este spre a crea şi cu cât e un spirit mai disconcentrat, cu atât mai slab. Prin urmare a doua lege ştienţifică a iscodirei binelui, adevărului şi frumosului este concentrarea puternică spirituală în lucruri bune, frumoase şi adevărate. In lipsa acestei concentrări *riguroase* spirituale se poate întâmpla, ca lucruri neestetice ba chiar spurcate să ni se pară delicioase, lucruri păgubitoare să aibă pretenţia de a fi bune şi lucruri neadevărate să aibă puterea a ne seduce în ori ce clipă.

A treia lege este să fim trezvii, pentru ca concentrarea noastră să nu abată dela frumos la urât, dela bun la rău, dela adevăr la amăgirea de sine. Aceasta trezvie numai din iubirea necondiţionată a binelui, frumosului şi adevărului poate izvorî. Aceasta iubire este documentul omenesc, despre puterea creatoare a spiritului. De aici urmează, că iubirea aceasta trebue să fie spirituală, adecă în care să nu fie nici egoism nici senzualitate. Aşa dară o iubire adoratoare şi prin urmare exclusivistă a puterii spirituale creatoare, trebuie să fie asemenea o specială lege ştienţifică a acestei lumi etice de activitate omenească creatoare.

(Va urma).

nu vor putea arenda moşii. Aceasta n'ar fi fost nici contra Constituţiei, nici contra Codului civil. Oare dreptul de a ţine farmacii nu e un drept civil şi totuşi el e rezervat la noi, românilor? Oare dreptul de a ţine cârciumi la sate nu-i un drept civil şi totuşi e rezervat numai românilor?

E evident că guvernul nu voeşte să meargă pe această cale. Naşte atunci întrebarea: drept este ca pentru a lovi în câţiva străini şi evrei să se lovească în sute de români, dintre aceia cari prin munca lor au sporit avuţia ţărei.

D-l Take Ionescu a arătat cu deamănuntul cum din arendă s'a ridicat acea pătură de oameni avuţi, cari apoi au devenit proprietari pe pământuri. Dar se poate oare distruge arendăşia pe calea unei asemenea legi? Evident că s'ar putea, dacă arendăşia ar fi la noi un produs artificial izvorit din capriciul fie al proprietarilor fie al arendaşilor. Adevărul însă este că întreaga noastră evoluţie economică a necesitat arendăşia, fără de care nu ne-am fi putut ridica la situaţia în care ne găsim astăzi.

Oratorul a analisat apoi legea însaşi şi-a terminat cu constatarea, că proiectul contra trusturilor are tendinţa de a introna atotputernicia statului şi de a trunchia independenţa, autonomia şi iniţiativa individuală.

ŞTIRILE ZILEI.

—. 31 Martie.

Intru odihna de veci a profesorilor răposaţi ai şcoalelor centrale române din Brasov s'a oficiat eri un parastas solemn în biserica Sf. Nicolae, de către preoţii V. Voina, Dr. V. Saftu şi I. Prişcu. La parastas au asistat profesorii şi elevii şcoalelor noastre. Cântările funebrale le-a esecutat cu mare precisiune corul mixt al elevilor sub conducerea d-lui profesor G. Dima.

O deputaţiune de studenţi români la ministrul austriac al instrucţiunei. O deputaţiune de 4 studenţi români din Cernăuţi şi Viena, şi anume studenţii Niteanu şi cavaler de Zoppa dela universitatea din Viena şi studenţii Tarnoveanu şi Teliman dela universitatea din Cernăuţi, s'au prezentat Vineri ministrului instrucţiunei Dr. Marchet, sub conducerea deputaţilor români baron Hurmuzachi, cavaler de Onciul, Dr. Popescu şi Dr. Simonovici. Studenţii au cerut ministrului crearea unei catedre speciale de istoria Românilor la universitatea din Cernăuţi, deoarece profesorul de istorie dela acea universitate Dr Milkovici, de zece ani de când face cursul de istorie, n'a pomenit nici odată de istoria naţională a Românilor şi abia pentru toamna viitoare a fixat un curs despre istoria Moldovei. Ministrul instrucţiunei a felicitat pe studenţii români pentru faptul că ţin la naţionalitatea lor şi se interesează de istoria lor naţională şi le-a făgăduit că va studia mijloacele pentru a le putea satisface cererea.

Promoţiuni. Dl Pompiliu *Nistor*, originar din Arpătac, a fost promovat Sâmbătă la universitatea din Budapesta, doctor în ştiinţele medicale.

Dl Vasile *Moldovan*, profesor de teologie din Gherla, a fost promovat la universitatea din Budapesta, doctor în sf. teologie.

Felicitările noastre.

Noi advocaţi români. Ni se scrie: In 9 Aprilie dl Dr. Simion *Cheţian*, iar în 10 Aprilie dl Dr. Corneliu *Rusu* au depus cu succes cenzura de advocat înaintea comisiei censurătoare din Târgul-Mureşului.

Din Cluj ni se scrie, că dl prof. Traian *Suciu* din Brad a trecut Luni cu succes laudabil esamenul pentru obţinerea titlului de doctor în filosofie la universitatea din loc.

Despre şedinţa publică a studenţilor dela şcoalele medii române din Braşov, vom publica, din lipsă de spaţiu, un raport mai amănunţit numai în numărul de mâne.

Ţărani români bucovineni la Lueger. 60 de ţărani români bucovineni, veniţi la expoziţia de vite şi cari au fost Vineri primiţi în audienţă de miniştrii de agricultură şi de lucrări publice au visitat Sâmbătă şi pe primarul Vienei, Lueger. Acesta înconjurat de cei trei ajutori de primar, a primit pe ţăranii români în sala roşie şi i-a salutat în modul cel mai cordial, asigurându-i de călduroasele sale simpatii pentru poporul român.

In Bistriţa sub flamura »Asociaţiunei« se ţin o serie de *conferinţe* instructive din partea fruntaşilor acestui orăşel, pentru inteligenţa sa. Damineca în 5 April ert. ne-a fost dat să ascultăm frumoasa conferinţă a d-lui Dr. Gavril Tripon cu subiect din psihologia şi filosofia vieţii, tratând despre »*Caracter şi temperament*«, conferinţa care a atras întreaga inteligenţă atât de dornică după frumos şi îmbogăţire de cunoştinţi utile. Dl Dr. Gavril Tripon s'a degajat într'un mod magistral de lucrarea sa, destăinuindu-ne din misterele firei noastre, deschizându-ne zări şi orizonturi nouă în acest domeniu aşa de vast al psihologiei. A fost o conferinţă interesantă, ţinută la nivel ştienţific, un studiu amănunţit, bine conceput şi precizat, compus cu măestrie şi predat cu elocuenţă, imaginaţie, însuşiri cari compun individualitatea acestui fruntaş al Bistriţei. Cu toată seriozitatea şi adâncimea tezei sale, d-lui Tripon i-a succes a ne-o preda lămurit şi la înţeles. Ne-am depărtat mulţumiţi că am putut asista la o astfel de revelaţie înobilitoare a sufletelor noastre.

Joel.

Vizita împăratului Wilhelm la Corfu. Din Corfu se anunţă că împăratul Wilhelm a sosit Sâmbătă în automobil dela palatul Achilleion şi a vizitat vasele de răsboi greceşti şi două vase engleze. După amiazi împăratul a adresat reginei Greciei, care a plecat după amiazi spre Rusia, o depeşă exprimându-i mulţumiri pentru primirea cordială ce i-s'a făcut, regrete că nu poate să o vadă şi urându-i călătorie bună. După prânz, părechea imperială împreună cu prinţul August au mers în automobile la Corfu pentru a vizita castelul regal. Seara a avut loc un prânz la Achilleion. Au fost învitaţi părechea prinţilor moştenitori greci, principele George şi comandanţii a două vase engleze.

Sporirea populaţiunei din România. In cursul anului 1907 populaţia României s'a sporit cu 97.340 suflete. Ministrul român al domeniilor a hotărât să se facă în 1909 un nou recensământ al populaţiei din ţară. Din 1899 nu s'a mai făcut un astfel de recensământ.

O proclamaţie pentru omorârea Evreilor. Din Petersburg se anunţă că la Iecaterinoslav se impart număroase proclamaţii a legei poporului rusesc, prin care populaţiunea e îndemnată să nimicească pe Evrei. »Noaptea sfântului Bartolomei se apropie — zice proclamaţia. Noaptea când veţi auzi pocnituri de revolver, daţi foc caselor evreieşti, întraţi în locuinţe şi ucideţi pe Evrei.« Toate exemplarele proclamaţiunei au gravate pe ele un revolver, un pumnal şi o inimă străpunsă.

Prinţul Muntenegrului la Petersburg. La marele prânz de gală; oferit la palatul Alexandrowski, în onoarea Principelui din Muntenegru, Ţarul a rostit o cuvântare, în care a urat în mod foarte cordial bună venire Principelui ca şef de casă princiară, dinastie princiară slavă legată cu dinastia imperială prin legături de sânge şi ca suveranul unei ţări strâns unită cu Rusia prin comunitate de religiune şi de neam. Ţarul şi-a exprimat convingerea că şederea Principelui va întări încă şi mai mult prietenia istorică între Rusia şi Muntenegru. Apoi Ţarul a ridicat paharul şi a băut în sănătatea Principelui Niculae, a familiei princiare şi a viteazului popor muntenegrean.

Arestarea unor anarchişti. Poliţia din Paris, a arestat pe bulevarde 3 anarchişti cunoscuţi, numiţi Roussel, Kuhn şi Baux, cari transportau într'un cărucior diferite mobile în cari ei ascunseseră mai multe cartuşe de dinamită şi alte explosibile. Arestaţi, anarhiştii au declarat că au primit ordin să ducă aceste obiecte într'un anumit loc. Poliţia crede că este vorba de pregătiri anarhiste pentru ziua de 1 Mai. Un anarchist era înarmat cu un revolver încărcat. Laboratoriul municipal a declarat că cantitatea de dinamită ce o aveau anarchiştii era suficientă pentru a se fabrica 6 bombe puternice.

Ce lucrează un notar public regesc. Făcându-se acum inventarul după decedatul notar public regesc din Lugoj Mihail Beşan, — scrie »Drapelul« — s'a constatat că din 1 August 1875, când şi-a deschis cancelaria, până la 25 Martie 1908, a lucrat în 85.670 cauze. Şi anume: 20,000 particulare, 27,108 notariale, 14,556 proteste de cambii, 22,319 afaceri de lăsământ, 1553 afaceri de licitaţiuni şi falimente, 134 depozite. Negreşit o statistică interesantă, care completează în mod esenţial tabloul vremilor în care trăim. Mai ales cele 14.556 proteste de cambii vorbesc mai elocuent decât tomuri întregi de studii asupra naturii creditului cambial la noi.

Oficiul de dare al oraşului ne roagă să publicăm următoarea încunoştiinţare: In senzul § 3 din statutul pentru ţinerea de câni, se aduce la cunoştinţa publică, că consemnarea supletorie a cânilor pe anul 1907/8, care conţine totdeodată şi darea prescrisă pentru fiecare câne, este gata şi e depusă la perceptoratul orăşenesc, unde o pot lua în vedere cei interesaţi în zilele dela 15 Aprilie 1908 până la incl. 18 Aprilie 1908. Tot în acest timp se pot prezenta la acest oficiu eventualele recurse în scris în contra consemnării.

Ruperea unui pod de pe Neva. Din Petersburg se anunţă că un bloc de ghiaţă lovind cu putere un pod provizor, construit peste Neva, a rupt în două podul, tocmai în momentul când circulaţia pe pod era în toiul ei. Sute de trecători au căzut în apă. O panică teribilă se iscă. Imediat sosiră în ajutor numeroase bărci şi după mari sforţări şi cu pericolul vieţii lor, barcagiii reuşiră să salveze pe cei căzuţi în apă, evitând astfel o mare catastrofă.

Vizita cancelarului Buelow în Italia. Principele de Buelow a plecat Sâmbătă dim. la Roma. El a sosit acolo eri după amiazi. In afară de întrevederea sa cu ministrul de externe Tittoni, principele de Buelow va fi primit în audienţă de rege şi de papa. In programul şederei cancelarului german în Italia e prevăzută şi o vizită la Veneţia, unde cancelarul se va duce în prima zi de Paşti.

Generozitate americană. »Jurnal de Débats« scrie că şcoala de Bele-Arte din Paris a beneficiat, acum de curând de o liberalitate, care nu este de loc banală. In urma banchetului oferit la 5 Martie trecut, primarului din New-York, de către un grup de architecţi americani, cari şi-au făcut studiile în capitala Franţei, d. Jusserand, ambasadorul republicei în Statele-Unite, a primit o scrisoare foarte elocventă, în laconismul ei. Ea are cuprinsul următor: *Plătiţi, la ordinul d-lui Jusserand suma de 500.000 lei, pentru şcoala de Bele-Arte din Paris.* Foarte surprins ambasadorul francez a întrebat pe semnatarul ei, d. Stillmann, un cunoscut bancher din New-York, asupra destinaţiunei acestei jumătăţi de milion. — *Ce trebue să fac cu suma donată?* — i-a spus d. Jusserand. Americanul s'a uitat lung la interlocutorul său, apoi a dat din umere, cu un vădit gest de plictiseală, având aierul de a spune că i se face o întrebare inutilă. Când s'a hotărât în sfârşit să vorbească, dl Stillmann a dat un răspuns tot atât de laconic, ca şi scrisoarea de donaţiune. — *Unica condiţiune a darului meu este ca numai Francezii să profite de el* — a răspuns dânsul, reluându-şi firul ocupaţiilor. Când ambasadorul a încercat să-i mulţumească pentru nobilul său act, d. Stillmann nu i-a mai răspuns nimic.

NECROLOG. Subscrişii cu inima adânc întristată aducem la cunoştinţa tuturor consângenilor, afinilor şi cunoscuţilor, cumcă preaiubitul soţ, tată, moş, strămoş şi socru, **Vasiliu Popescu**, preot defic. şi v. protopop onor., după o viaţă plină de lupte şi după un morb îndelungat şi grele suferinţe a adormit în Domnul la 12 Aprilie st. n. 6 oare dim. în anul 75-lea al vieţii, 44-lea al fericitei căsătorii şi 51-lea al preoţiei sale provăzut cu Sf. sacramente ale muribunzilor. Rămăşiţele pământeşti ale scumpului nostru defunct se vor binecuvânta după ritul gr. cat. la 14-lea curente 3 oare p. m. în locuinţa din Festö-ut şi se vor aşeza spre eternă odihnă în cimiteriul local. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria neuitată!

Turda, la 12 Aprilie st. n. 1908. Văd. Justina Popescu născ. Bariţiu. Dr. George Popescu adv.; Dr. Iuliu Popescu adv., soţia Mariţi Solomon şi fiii Ovidiu şi Aurelia Mariţi; Virginia Popescu măr. Ioan Bochiş preot şi fiii Victor şi Sidonia; Leontina Popescu măr. Ioan Pop preot în Juc şi fiii Silvia, Veturia şi Elvira; Mariţi Bene măr. Carol Ignat, preot în Petridul de mijloc şi fiii Alexandru, Victor, Eugeniu; Virginia Bene măr. Aurel Haţiegan, preot în Corpadea; Constantin Bene, st. în drept, ca fii, fiice, nepoţi, strănepoţi şi gineri.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 13 Martie. Pasici a primit dela rege misiunea de a reconstitui noul cabinet, şi va forma lista noului minister încă astă seară. Disolvarea Skupcinei va avea loc astăzi. Ultima şedinţă a Scupcinei se aşteaptă cu mare nerăbdare. Este sigur că această şedinţă nu va decurge în linişte, deoarece opoziţia nu este mulţumită cu modul în care a fost rezolvată criza.

Lemberg, 13 Aprilie. *Contele Potocky guvernorul Galiţiei, a fost asasinat eri de către un student rutean.* Eri a cerut între alţii audienţă şi studentul la filosofie Geroslav Sicinsky în etate de 23 de ani, sub motiv că ar avea să solicite o funcţiune. Studentului i-a venit rândul între cei din urmă, la orele 1 şi jum. Imediat ce a pătruns în sala de audienţă Sicinsky scoase revolverul şi trase asupra contelui, adresându-i următoarele cuvinte: „Iată-ţi răsplata pentru nedreptăţile ce le-ai făcut faţă de ruteni la alegerile pentru dietă“. Studentul trase apoi un al doilea foc asupra contelui, care căzu jos într'un lac de sânge. Primul foc l'a lovit în ochi şi i-a eşit prin ureche, iar al doilea a atins regiunea inimei. Contele mai avu puterea să strige: „Arestaţi pe această canalie!“ Servitorii atraşi de strigătele de alarma, fură întâmpinaţi cu focuri de revolver. De data asta Sicinski nu nimeri însă. Inainte de a putea trage din nou, servitorii se aruncară asupra lui şi-l dezarmară.

Bibliografie.

In tipografia diecesană din Arad a apărut »Preste deal«, cor mixt şi solo, compus pe motive din muzica poporală română de *Ioan Vidu*. Preţul cor. 1.50 plus 10 bani porto. Se află la librăria »Gazetei« Braşov.

St. O. Iosif. „*Zorile*“ Dramă istorică în două acte şi în versuri. Preţul 1 cor. (10 b. porto).

„*P. Ispirescu*“ Povestirile unchiaşului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediţia II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Şoldan Viteazul“, Mama Angheluşa“, „Herşcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Surugiul“, „Ion Păpuşariul“, „Cucoana Chiriţa“ „Barbu Lăutarul“, „Paraponisitu“, „Kera Nastasia« „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală şi Tândală“, „Scara mâţei“ „Craiu nou“, Harţă Răzăşul“, „Ramăşagul“, „Peatra din casă“, „Nunta ţărănească“, „Chiriţă la Iaşi“, „Chiriţa în Provincie“.

Preţul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

Dante „Infernul“ traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani., plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei“, nuvele de *Vasile Pop* editura Minerva. Preţul C. 1·50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie“ 2 cor.

Guy de Maupassant „Povestiri alese traduse de M. *Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii“. 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii“ 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Cărticica Plugarului" — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinţi“ povestiri şi „Pe lângă vatră“, pilde şi glume ţărăneşti. Ambele à 1.50 cor.

A apărut »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* şi D. *Anghel*. Preţul 1 Leu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr. 119/908.

PUBLICAŢIUNE.

Miercuri în 22 Aprilie 1908, la 10 oare a m. se va ţinea în cancelaria administraţiunei forestiere oraş-Timiş licitaţiune cu oferte în scris pentru exarendarea pe timpul de 6 ani, adecă dela 1 Ianuarie 1909 până la 31 Decemvrie 1914 a următoarelor cariere de piatră:

A) **Revirul orăşenesc.**

1. Cariera de piatră dela Honterus cu o suprafaţă de 640□⁰ stânjini.
2. Carierele de piatră de lângă stupinele Lupan şi Kertsch C. II. desp. şir 20 cu o suprafaţă de 3 jug. cat. 1120□⁰ stânjini

B) **Revirul forestier Timiş.**

3. Cariera de piatră lamba A. III. Nro. 102 cu o suprafaţă de 560□⁰.
4. Cariera de piatră Vladitz A. II. Nro. 44 cu o suprafaţă de 1 jug. 320□⁰.
5. Cariera de piatră din Timişul uscat A. I. Nro 5, 6, 8, şi 10 cu o suprafaţă de 7 jug. 1040□⁰

Fie-care carieră de piatră se arendează deosebit. Ofertele făcute în scris, provăzute cu timbru de 1 Cor. şi cu un vadiu de 10% din suma oferită ca arândă, închise într'o cuvertă. care să cuprindă suma oferită de arândă în cifre, în litere şi să cuprindă declaraţiunea, că oferentul cunoaşte condiţiunile de licitaţie şi că — fără excepţie — se supune acelora, toate acestea au a se subşterne magistratului până la 22 Aprilie a. c. la 10 oare a. m., căci ofertele ce vor intra după acest termin, precum şi ofertele rimite ulterior nu se vor luà în considerare.

Condiţiunile mai detailate se pot vedea în cancelaria administraţii forestiere orăşeneşti.

Brassó, în 6 Aprilie 1908.

(1—2.) Administraţia forestieră oraş-Timiş.

Nr. **124**/908.

Publicaţiune.

Sâmbătă în 25 Aprilie a. c. la 10 oare a. m. se va ţinea în cancelaria administraţiilor pădurilor oraş-Timiş licitaţiune verbală pentru darea în arândă a următoarelor locuri, erbilor şi livezilor din revirul oraş-Timiş pe timp de 5 ani dela 1909 Ianuarie 1 până la finea anului 1914.

A) Revirul orăşenesc.

1.	Livadea Staffen şi Traczká (valea cetăţii) Nro. 4 şi 17	cu	10·8	jug.
2.	Livadea Honterus, Hula, valea popii Nro. 5, 6. 7, . . .	„	14·5	„
3.	Poiana Florii, părăul gorgan Noa Nro. 9—14	„	4 9	„
4.	Pleaşa, Nro. 15	„	1·7	„
5.	Poiana sucsetului, Nro. 11	„	6 0	„
6.	Livezile din Putreda Nro. 1, 3, 5, 6, 8 şi 9	„	2 7	„
7.	Livezile la şaiba cea vechie, la şprenchi şi la fabrica alui Grünfeld	„	11 2	„
8.	Livadia comasată înaintea lui Dillenlech	„	7·11	„
9.	Tâmpa şi crucea cotun Nro. 2 şi 4	„	4·9	„
10.	Crucea muşicoiului Nro. 3 şi 5	„	3 2	„
11.	Livadea între petri	„	2·—	„
12.	Lunca din Dos (promenada de dinsus)	„	2·—	„
13.	Livezile lângă Turnu alb şi negru.	„	2 50	„

B) Revirul Timiş.

1	Livezile lângă grădina de răsad în Száraztimis . . .	cu	2·25	„
2.	Livadia lângă drumu Predealului Nro. 38, şi 39 . .	„	6·42	„
3.	Livadia lângă Vladiţ şi Csaplya părăul	„	1·08	„
4.	Livadia lângă Staţia din Timişul de sus	„	0 54	„
5	Lunca lângă Vantsa de sus din Nro 114	„	0.30	„
6.	Livezile din Larga mici şi mari	„	10.—	„
7.	Livadea Dreissiger în Timişul de jos	„	1.50	„

Ca vadiu se depune 10% din arândă. Oferte înscris, timbrate, şi cu vadiu se primeşte până la începerea licitaţiunei verbale.

Condiţiunile de arândă se pot luà în vedere în cancelaria subscrisei.

Brassó, în 7 Aprilie 1908.

(122,1—1) **Administraţia pădurilor oraş Timiş.**

Nr 3443/1908.

Publicaţiune.

Pentru luarea în vedere a consemnărilor despre măsurarea dări de casă atât după clasă. cat şi după chirie pe anii 1908—1910.

După §§. 16 şi 18 de lege XLIV. din anul 1883 se aduce la cunoştinţa publică, că On. Directiă de finanţe r. u. din loc a trimis la oficiul de dare orăşenesc pentru stabilirea dărei.

Catalogul pentru **darea după chiria caselor şi împărţirea lor după categorii.**

Acestea cataloguri sunt puse la dispositia fie-cărui contribuabil în decurs de 8 zile, adecă dela **9 Aprile până inclusiv la 17 Aprilie 1908 st. n.** dela 8 oare a. m. până la 12 óre a. m. la oficiul de dare orăşenesc.

Contra sumelor de contribuţie stabilite în aceste cataloage pot recura contribuabilii şi anume:

a) Acei contribuabili, cari au fost deja taxaţi cu vre-o dare din cele specificate şi anul trecut, în decurs de 15 zile, adecă **până inclusive 24 Aprilie st n. 1908.**

b) Acei contribuabili, cari pentru prima-oară sunt taxaţi cu vre-o categorie de contribuţia din cataloagele indicate în decurs de 15 zile, dela ziua în care li-sau înscris în foaia de dare sumele ce au a plăti. Recursul este a se adresa la On. Comisie administrativă prin On. Magistrat orăşenesc.

Recursurile date după espirarea acestor termine se vor respinge ca întârziate. Totodată se provoacă toţi proprietarii de case să presente la oficiul de dare cu foaia de contribuţie pentru a se scrie în foaiă câtă contribuţie au să plătească.

Brassó, 6 Aprilie 1908.

119,2—3. *Oficiul de dare orăşănesc.*

Banca Naţională a României.

Situaţiune sumară.

1907 24 Martie.	Activ:	1908 15 Martie.	1908 22 Martie.
114 798,426	81425407 Reser. metal. aur 92939018 / 33595000 „ Trate aur 38535000	131 887,908	131.474,018
1.482,969	Argint şi diverse monede . . .	1.794,550	1.821.904
75.915,38	Portofoliu Român şi străin.	65.532,366	65.143,209
9 855 600 / 19.263,787	*Impr. contra efec. publice 8032200 / „ „ „ în cont-corent 16901120	24 424,219	24 933,320
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
15 931,524	Efectele fondului de reservă . . .	15.638,508	15 638,508
3 265,121	Efect. fond. de amort. imob. şi mater.	3 243,121	3 238,121
5.872,035	Imobile	5.929,736	5 930,236
613,678	Mobilier şi Maşini de Imprimerie .	663.538	684,796
495 768	Cheltueli de Administraţiune . . .	461,475	469,576
100 881 258	Depozite libere	104.694 834	104 709,154
—	Conturi curente	14 128 433	13.103,504
20.886 558	Conturi de valori	24.733 461	25.728 838
381 262,087		405.132,073	405.080,108
	Pasiv:		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
22 726 229	Fond de rezervă	24 574,391	24.609,781
3 373 692	Fondul amortis. imob. şi material .	3.603,940	3.634,520
241.351,150	Bilete de Bancă în circulaţiune . .	259.464 500	259 234,340
780,394	Dobânzi şi beneficii diverse . . .	794,408	862,313
100.881.258	Depozite de retras	104.694,834	104 709,154
149 314	Conturi curente	—	—
381.262 037	Scomptul 5% / * Dobânda 5½%	405.132 073	405.080,108

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.